

PETRA HŮLOVÁ:
EVROPA A TŘETÍ SVĚT
V SOUVISLOSTI
S POSTKOLONIALISMEM
(EVROPSKÁ UNIE A IMIGRACE
ZE TŘETÍHO SVĚTA)

DISERTAČNÍ PRÁCE
POSUDEK OPONENTA

Kolegyně Mgr. Petra Hůlová zvolila pro svou disertační práci téma dnes hojně diskutované v mnoha prostředích; také pro kulturologii patří toto téma k neaktuálnějším. Jeho uchopení klade ale nemalé nároky, má-li překročit užší horizont jedné roviny diskuse s ambicí jisté komplexnosti. Právě touto cestou jde kolegyně Hůlová. Na samém počátku předložené práce svou ambicí hodnotí jako pokus o nemožné, když stručně stanoví cíl: „*Systematizovat, analyzovat a ideově zakotvit debatu, která hýbe současnou Evropskou unií – debatu o imigrantech, konkrétněji imigrantech ze Třetího světa*“ (s. 2).

Při autorčině erudici by jistě práce vykazala vysoké kvality a nepostrádala by zajímavost, kdyby se omezila dejme tomu na analýzu imigrační politiky zemí Evropské unie a diskurz politický či kritické zhodnocení recentní společenskovední produkce k tématu. Za velmi podstatné pozitivum práce pokládám to, že politické a ekonomické hledisko uvádí do souvislosti s akademickým světem a jeho stereotypy, spojenými

s problémy imigrace, i do vzájemných souvislostí v rovině životní praxe. Koncept multikulturalismu je tak kriticky vážen opravdu komplexně.

Tři horizonty pohledu dávají práci také základní kompoziční členění. Tím, že nejsou hierarchizovány v tom smyslu, že by jeden byl tím, odkud jsou nazírány ostatní dva, ale kriticky analyzovány se stejným odstupem, zvyšuje se váha autorské pozice. Ta je sympaticky exponována vstupní kapitolou, kde se trojí autopsie exponuje plně funkčně, bez prezentismu a umělého objektivismu, způsobem, který objektivitě neobětuje chuť subjektivního. Je to důležité: Pozice, kterou autorka zvolila pro kritickou analýzu všeho, co provází imigraci, není pozicí bezpečného nezúčastněného nadhledu, ale pozicí v nejlepší slova smyslu angažovanou. Nedá se tu spoléhat, že čtenáře přesvědčí až celek práce, naopak je důležité, aby čtenář autorce věřil od prvních řádků. Že se to s velkou rezervou daří a že čtenář sleduje autorku celým textem krok za krokem s důvěrou a zvědavostí, počítám rovněž k podstatným pozitivům práce. Čtenář při tom není ve své důvěře zklamán, autorka se nikde nevyhne špatně prostupnému území, nikde se nebojí vyslovit názor třeba nepopulární, nikde se neschová za autoritu nebo za alibi korektnosti.

Svoboda a jistota, s nimiž se autorka pohybuje tak rozsáhlou a komplikovanou problematikou, není samozřejmá, vychází z úctyhodné sumy shromážděných poznatků a jejich zpracování, které snad lze nejlépe charakterizovat prostým slovem *pochopení*. V úctyhodné bibliografii lze samozřejmě najít trhliny. Ale sotva jsem například začal postrádat poměrně čerstvou práci florentského medievalisty Franca Cardiniho *Evropa a islám* (Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2004), musel jsem vzápětí uznat, jak štědře je nepřítomnost této vzhledem k tématu vlastně marginální práce kompenzována tituly u nás málo či vůbec známými a dostup-

nými. V textu je to podobné: Bylo by snadné konstatovat, co tu chybí, co by si ještě zasloužovalo pozornost, který přístup by ještě mohl být zmíněn. Poctivě ale nelze, ani z pozice oponenta, prohlásit, že tu něco chybí z hlediska struktury práce, komplexnosti uchopení tématu, vedení diskuse a přesvědčivosti celku.

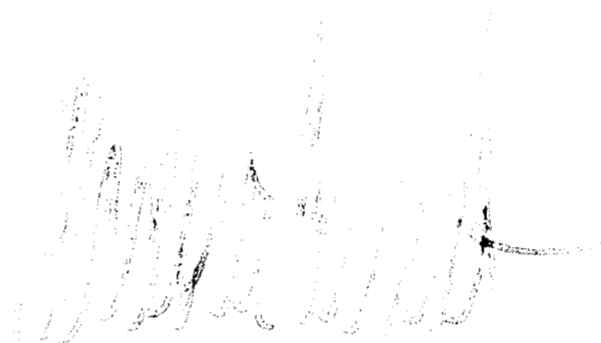
Základním cílům práce se dostalo ještě jiné stručné formulace: „*Tato práce by měla být neideologickým příspěvkem k debatě o tomto problému a o možnostech našeho vzájemného mírumilovného soužití, stejně jako o možnostech, jak o tomto procesu na akademické půdě plodným způsobem hovořit.*“ (s. 3) I tento záměr se podařilo naplnit způsobem zcela přesvědčivým. Citlivý způsob, jímž autorka dokázala spojit akademický a politický diskurz s žitou každodenní realitou, není jen oceněním hodným literárním výkonem, ale také nemalým přínosem metodologickým. I v tomto horizontu mohu předloženou disertační práci považovat za cenný přínos rozvoji oboru.

Otevřený neokázalý způsob výkladu patří rovněž k silným stránkám předložené práce. Formulační lehkost nepřekrývá, ale naopak zvýrazňuje čistotu myšlenkových konstrukcí a autorskou invenci, která není nikde samoučelná, ale všude důsledně slouží tématu.

Jediný nedostatek práce, který shledávám, je ve srovnání s brilantním zvládnutím mimořádně rozsáhlého, komplikovaného a citlivého tématu doslova mikrologický a neodhodlal bych se ho pojmenovat, nebýt tíže role oponenta: Textu chybí závěrečná redakce. Ocitá se tak v ruce čtenáře v podobě, v níž by se bez problémů mohl ocitnout na stole redaktora nakladatelství: Není tu nic, s čím by si jeho uživatel snadno neporadil, občas chyba v interpunkci, pár chyb gramatických, pár překlepů, pár opomenutí. Problém je v absenci redaktora. Píhou na kráse může být také nulová péče o grafickou podobu práce. Znovu nic, co by bylo v rozporu s jakoukoliv normou, jen drobný po-

divný kontrast s precizně promyšleným, vystavěným a formulovaným textem.

Disertační práci Mgr. Petry Hůlové *Evropa a Třetí svět v souvislosti s postkolonialismem (Evropská unie a imigrace ze Třetího světa)* jako dílo odvážné volbou tématu a přístupů k němu, invenční, bohatě podložené, věcně, teoreticky i metodologicky přínosné a inspirativní, brilantně vystavěné a psané **plně doporučuji k obhajobě.**

V Praze 6. 12. 2007

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.
Universita Karlova
Filosofická fakulta
katedra teorie kultury (kulturologie)
Akademie múzických umění
Filmová a televizní fakulta
Centrum audiovizuálních studií